

cb

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
1
D
98

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Sortimentsproef bij freesia, (1958 - 1959.)

No.38.

door:

A.G.A.v.d.Nes,

T.Dijkhuizen.

Naaldwijk, 1970.

H
1
D
98

ibz: 07
Hambrecht
3955

**PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS
TE NAALDWIJK**

Sertimentsproef bij freesia (1958 - 1959)

**T. Dijkhuis
en
A.G.A. v.d. Nes**

**Naaldwijk, juni 1970.
No. 314/70.**

2217072

SOFTIMENTSPROEF BIJ FRESIA (1958 - 1959).

Inleiding.

Dese proef was wat de opzet en uitvoering betreft geheel gelijk aan de voorgaande. Er werden opnieuw twee typen plantmateriaal gebruikt nl. knollen en kralen. Het aantal rassen was gelijk aan dat van de voorgaande proef. Van een in 1957 - 1958 beproefd ras (H.C.Andersen) was niet voldoende plantmateriaal aanwezig zodat dit ras uitviel. Een ander ras (Margareth) werd in de proef opgenomen.

Opzet

De volgende rassen namen aan de proef deel:

<u>Obj.</u>	<u>Ras</u>	<u>Kleur</u>	<u>Geleverd door</u>
1	Early Queen	wit	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
2	Snow Storm	wit	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
3	Primrose	wit	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
4	White Giant	wit	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
5	Prinses Irene	wit	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
6	Snow Queen	wit	Proefstation Naaldwijk
7	White Swan	wit	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
8	Snow White	wit	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
9	White Madonna	wit	Proefstation Naaldwijk
10	Caro Carlee	geel	Proefstation Naaldwijk
11	Buttercup	geel	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
12.	King of the Yellow	geel	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
13	Louis d'Or	geel	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
14	Glorious Victory	geel	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
15			
16	Souvenir	geel	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
17	Gloria Solis	geel	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
18	Golden Yellow	geel	Fa. W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
19	El Dorado	geel	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
20	Cranje Zen	oranje	Proefstation Naaldwijk
21	Prinses Marijke	oranje	Proefstation Naaldwijk
22	Orange Favourite	oranje	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
23	Apotheose	lila	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
24	Climax		N.V.Wulfinghof, Rijswijk
25	Pink Giant	lila-rose	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
26	Smiles	lila-rose	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
27	Robin Hood	rood	M.C.van Staaveren, Aalsmeer

<u>Obj.</u>	<u>Ras</u>	<u>Kleur</u>	<u>Geleverd door</u>
28	Topscore	rood	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
29	Marion	lichtblauw	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
30	Saffier	lila-blauw	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
31	Blaauwe Meeuw	blauw	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
32	Blaauwe Wimpel	blauw	G.C.van Meeuwen en Zn., Heemstede
33	Bismarck	donkerblauw	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
34	Margareth	paars	H.Boomhouwer en Harting.

Het aantal knollen (maat 6- op) bedroeg per ras 100 stuks, het aantal kralen (maat 3- op) 200 stuks. Van het ras Margareth was alleen plantmateriaal in de vorm van knollen aanwezig. Voorafgaand aan het planten onderging al het plantmateriaal een temperatuurbehandeling bestaande uit 13 weken 30°C gevolgd door 2 weken 15°C. De basisbehandeling werd uitgevoerd in een bewaarcel van de Groentenveiling te Poeldijk, de nabehandeling vond plaats op het Laboratorium voor de Bloembollenteelt te Lisse. De knollen werden op 3 september 1958 uitgeplant, de kralen op 2 september 1958. Het uitplanten vond plaats in een druivenserre op het Proefstation (kas 18). De bedbreedte bedroeg 1 m, de regelafstand 10 cm. Per regel werden resp. 10 knollen en 20 kralen geplant. De plantdiepte bedroeg ca. 3 cm. De bedden werden na het uitplanten met een dunne laag turfmoes afgedekt. De proef werd uitgevoerd in enkelvoud.

Methodie van onderzoek.

Tijdens de teelt werd een aantal waarnemingen verricht. Deze hadden betrekking op de temperatuur van lucht en grond, de opkomst, het begin, verloop en einde van de oogst, de blad- en stengellengte, het aantal zijstengels en het aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels. De in het proefschema voorgenomen wegingen van het plantmateriaal voor en na de teelt werden wel uitgevoerd maar helaas op zodanige wijze dat de verkregen gegevens niet voor verwerking in aanmerking kwamen.

Verloop van de proef.

De proef verliep naar wens. Tweemaal per dag werd de temperatuur van lucht en grond gemeten. De verkregen gegevens zijn per decade gemiddeld op bijlage 1 vermeld. Over de gehele teeltperiode genomen waren de gemiddelde temperaturen van lucht en grond als volgt:

Luchttemperatuur in °C

<u>Gem. (9-14 uur)</u>	<u>Maximum</u>	<u>Minimum</u>
14,2	33,6 (5 sept. 1958)	5,0 (div.data in jan. en feb. 1959)

Grondtemperatuur in °C.

<u>Gem. (9-14 uur)</u>	<u>Maximum</u>	<u>Minimum</u>
12,5	25,0 (5 sept.1958)	6,0 (3 en 4 feb.1959)

Deze gemiddelde temperaturen kunnen als gunstig worden beschouwd. Alleen aan het begin en aan het einde van de teelt zijn de temperaturen van lucht en grond aan de hoge kant geweest.

Resultaten.

De bespreking van de resultaten is gebaseerd op een enkele reeks cijfers. De bij de knollen en kralen verkregen resultaten worden per type plantmateriaal apart behandeld. Evenals bij de overige fresiagroeven worden de verschillende onderdelen van de proef in een vaste volgorde besproken. Ook bij deze sortimentsproef worden de rassen per onderdeel in drie groepen verdeeld. Groep A wordt daarbij als het gunstigst, groep C als het ongunstigst beschouwd.

I. KNOLLEN.

De Opkomst.

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 10% opkomst.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>8,0 - 11,8</u>		<u>11,9 - 15,2</u>		<u>15,3 - 18,0</u>	
6. Snow Queen	10	1. Early Queen	14	4. White Giant	17
11. Buttercup	9	2. Snow Storm	15	19. El Dorado	17
14. Glor.Victory	10	3. Primrose	14	26. Smiles	18
22. Orange Favourite	11	5. Prinses Irene	14	27. Robin Hood	17
34. Margareth	8	7. White Swan	14	28. Topscore	17
		8. Snow White	13	29. Marion	16
		9. White Madonna	12		
		10. Caro Carlee	14		
		12. King o/t Ylles	12		
		13. Louis d'Or	14		
		16. Souvenir	13		
		17. Gloria Selis	13		
		18. Golden Yellow	14		
		20. Oranje Zon	15		
		21. Pr.Marijke	14		
		23. Apotheose	14		
		24. Climax	13		
		25. Pink Giant	14		
		30. Saffier	15		
		31. Blauwe Meeuw	15		

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>8,0 - 11,8</u>	<u>11,9 - 15,2</u>	<u>15,3 - 18,0</u>
	32. Blauwe Wimpel 14	
	33. Bismarck	

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 90% opkomst.

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>14,0 - 24,6</u>	<u>24,7 - 34,7</u>	<u>34,8 - 44,0</u>
1. Early Queen 23	2. Snow Storm 30	3. Primrose 38
6. Snow Queen 20	4. White Giant 32	5. Pr. Irene 36
7. White Swan 22	8. Snow White 26	21. Pr. Marijke 44
9. White Madonna 22	10. Caro Carlee 31	23. Apotheose 39
11. Buttercup 21	13. Louis d'Or 26	25. Pink Giant 37
12. King o/t Yellow 22	17. Gloria Solis 25	26. Smiles 44
14. Glor. Victory 18	18. Golden Yellow 32	28. Topscore 44
16. Souvenir 24	19. El Dorado 32	32. Blauwe Wimpel 40
20. Oranje Zon 23	24. Climax 31	33. Bismarck 44
22. Orange Favourite 19	27. Robin Hood 33	
34. Margareth 14	29. Marion 32	
	30. Saffier 31	
	31. Blauwe Meeuw 34	

Hoewel de opkomst bij deze proef vrij gunstig verliep zijn naast de gegevens die betrekking hebben op 90% opkomst ook die welke betrekking hebben op 10% opkomst opgenomen, dit om op dit punt vergelijking met voorgaande sortimentsproeven mogelijk te maken.

Het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 10% opkomst varieerde van 8 tot 18. Bij 5 rassen verliep het begin van de opkomst snel, bij 22 rassen matig snel en bij 6 rassen langzaam. Het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 90% opkomst varieerde van 16 tot 44. Bij 11 rassen verliep de opkomst snel, bij 13 rassen matig snel en bij 9 rassen langzaam. Bij vergelijking van de in beide tabellen vermelde gegevens blijkt dat het opkomstpatroon zich in de loop van enkele weken aanzienlijk heeft gewijzigd.

Lengte van de bladeren en bloemstengels.

Lengte van de bladeren in cm.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>80,0 - 63,7</u>		<u>63,6 - 47,6</u>		<u>47,5 - 32,0</u>	
7.White Swan	70	1.Early Queen	58	3.Primrose	39
18.Golden Yellow	65	2.Snow Storm	50	4.White Giant	45
19.El Dorado	67	5.Princess Irene	49	10.Caro Carlee	32
20.Oranje Zon	73	6.Snow Queen	59	28.Topscore	47
21.Pr.Marijke	68	8.Snow White	48		
22.Orange Favourite	70	9.White Madonna	54		
34.Margareth	80	11.Buttercup	60		
		12.King o/t Yellow	51		
		13.Louis d'Or	51		
		14.Glor.Victory	52		
		16.Souvenir	53		
		17.Gloria Solis	54		
		23.Apotheose	54		
		24.Climax	54		
		25.Pink Giant	49		
		26.Smiles	53		
		27.Robin Hood	51		
		29.Marion	60		
		30.Saffier	54		
		31.Blauwe Meeuw	57		
		32.Blauwe Wimpel	48		
		33.Bismarck	54		

De lengte van de bladeren varieerde sterk nl. van 80,0 tot 32,0 cm. Van 7 rassen was de bladlengte groot, van 22 rassen matig en van 4 rassen klein.

Lengte van de bloemstengels in cm.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>86,0 - 73,6</u>		<u>73,5 - 61,9</u>		<u>61,8 - 45,0</u>	
7.White Swan	82	4.White Giant	64	1.Early Queen	56
8.Snow White	77	5.Pr.Irene	62	2.Snow Storm	45
14.Glor.Victory	86	6.Snow Queen	65	3.Primrose	53
20.Oranje Zon	83	9.White Madonna	74	10.Caro Carlee	47
21.Pr.Marijke	82	11.Buttercup	64	27.Robin Hood	58
25.Pink Giant	79	12.King o/t Yellow	66		
30.Saffier	80	13.Louis d'Or	73		
31.Blauwe Meeuw	77	16.Souvenir	70		
32.Blauwe Wimpel	76	17.Gloria Solis	72		
34.Margareth	77	18.Golden Yellow	75		

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>86,0 - 75,6</u>	<u>75,5 - 61,9</u>	<u>61,8 - 45,0</u>
	19.El Dorado	75
	22.Orange Favourite	75
	23.Apotheose	71
	24.Climax	72
	26.Smiles	71
	28.Topsecre	69
	29.Marion	72
	33.Bismarek	72

Ook de lengte van de bloemstengels vertoonde een sterke variatie nl. van 86,0 tot 45,0 cm. Tien van de rassen hadden lange stengels, 18 rassen matig lange en 5 rassen hadden korte bloemstengels. Er bestond opnieuw een zeker verband tussen blad- en stengellengte echter minder duidelijk dan bij de voorgaande proef het geval was.

Oogstgegevens.

De bloeiwijzen werden geoogst wanneer de eerste bloem van de zogenaamde kam zich geopend had. Op elke oogstdatum werd per ras het aantal geoogste bloeiwijzen genoteerd. Hieruit werd de gemiddelde oogstdatum berekend. Evenals bij de overige freziaproeven worden de eerste oogstdatum en de gemiddelde oogstdatum aangegeven in het aantal dagen vanaf het moment waarop het eerste ras begon te bloeien.

Begin van de oogst (0: 26 feb.1959).

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>			
<u>0,0 - 6,4</u>	<u>6,5 - 14,8</u>	<u>14,9 - 25,0</u>			
1.Early Queen	0	2.Snow Storm	9	4. White Giant	15
9.White Madonna	5	3.Primrose	9	7.White Swan	20
11.Buttercup	1	5.Pr.Irene	9	19.El Dorado	15
13.Louis d'Or	5	6.Snow Queen	11	34.Margareth	25
27.Robin Hood	5	8.Snow White	9		
28.Topsecre	5	10.Care Carlee	9		
		12.King o/t Yellow	9		
		14.Glor.Victory	11		
		16.Souvenir	7		
		17.Gloria Solis	9		
		18.Golden Yellow	7		
		20.Oranje Zon	11		
		21.Pr.Marijke	11		
		22.Orange Favourite	9		
		23.Apotheose	9		
		24.Climax	7		

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>0,0 - 6,4</u>	<u>6,5 - 14,8</u>	<u>14,9 - 25,0</u>
	25. Pink Giant	11
	26. Smiles	9
	29. Marion	11
	30. Saffier	13
	31. Blauwe Meeuw	11
	32. Blauwe Wimpel	11
	33. Bismarek	11

Het maximale verschil tussen de verschillende rassen bedroeg wat het begin van de oogst betreft gemiddeld 25 dagen. Van 6 rassen begon de oogst vroeg, van 23 rassen matig vroeg en van 4 rassen vrij laat tot laat.

Gemiddelde oogstdatum (0: 4 maart 1959)

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>0,06 - 6,0</u>	<u>6,1 - 12,8</u>	<u>12,9 - 20,0</u>
1. Early Queen	2. Snow Storm	3. Primrose
9. White Madonna	5. Pr. Irene	4. White Giant
10. Caro Carlee	6. Snow Queen	7. White Swan
11. Buttercup	8. Snow White	19. El Dorado
13. Louis d'Or	12. King o/t Yellow	29. Marion
18. Golden Yellow	14. Glor. Victory	34. Margareth
27. Robin Hood	16. Souvenir	
	17. Gloria Solis	
	20. Oranje Zon	
	21. Pr. Marijke	
	22. Orange Favourite	
	23. Apotheose	
	24. Climax	
	25. Pink Giant	
	26. Smiles	
	28. Topseure	
	30. Saffier	
	31. Blauwe Meeuw	
	32. Blauwe Wimpel	
	33. Bismarek	

Het verschil in gemiddelde oogstdatum tussen de rassen bedroeg maximaal 20 dagen. Zeven rassen bloeiden vroeg, twintig matig vroeg en zes laat.

Oogstduur in dagen

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>3.0 - 10.0</u>		<u>10.1 - 16.5</u>		<u>16.6 - 22.0</u>	
7.White Swan	6	2.Snow Storm	16	1.Early Queen	22
12.King o/t Yellow	9	4.White Giant	11	3.Primrose	17
13.Louis d'Or	10	5.Pr.Irene	16	16.Souvenir	18
19.El Dorado	10	6.Snow Queen	14	24.Climax	18
22.Orange Favourite	9	8.Snow White	13	27.Robin Hood	17
34.Margareth	3	9.White Madonna	13	28.Topscore	20
		10.Caro Carlee	11		
		11.Buttercup	14		
		14.Glor.Victory	14		
		17.Gloria Solis	16		
		18.Golden Yellow	13		
		20.Cranje Zon	11		
		21.Pr.Marijke	14		
		23.Apotheose	16		
		25.Pink Giant	14		
		26.Smiles	16		
		29.Marion	14		
		30.Saffier	13		
		31.Blauwe Meeuw	14		
		32.Blauwe Wimpel	15		
		33.Bismarck	14		

De oogstduur varieerde van 3 tot 22 dagen. Van de 33 rassen hadden 6 rassen een zeer korte oogstduur, 21 rassen een matig korte oogstduur en 6 rassen een lange oogstduur.

Aantal zijstengels en aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels.

Aantal zijstengels

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>2.9 - 2.6</u>		<u>2.5 - 2.0</u>		<u>1.9 - 1.1</u>	
1.Early Queen	2,8	6.Snow Queen	2,4	3.Primrose	1,6
2.Snow Storm	2,8	7.White Swan	2,5	4.White Giant	1,6
9.White Madonna	2,6	13.Louis d'Or	2,5	5.Princess Irene	1,1
10.Caro Carlee	2,6	16.Souvenir	2,4	8.Snow White	1,9
11.Buttercup	2,8	17.Gloria Solis	2,0	12.King o/t Yellow	1,9
14.Glor.Victory	2,9	18.Golden Yellow	2,3	19.El Dorado	1,7
20.Cranje Zon	2,8	23.Apotheose	2,5	22.Orange Favourite	1,8
21.Pr.Marijke	2,9	24.Climax	2,5		
25.Pink Giant	2,7	26.Smiles	2,2		

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>
<u>2,9 - 2,6</u>		<u>2,5 - 2,0</u>		<u>1,9 - 1,1</u>
30.Saffier	2,7	27.Robin Hood	2,3	
31.Blauwe Meeuw	2,8	28.Topscore	2,1	
32.Blauwe Wimpel	2,6	29.Marion	2,4	
33.Bismarck	2,7	34.Margareth	2,0	

Het aantal zijstengels varieerde van 2,9 tot 1,1. Van 13 rassen was het aantal zijstengels groot, van 13 rassen matig en van 7 rassen laag.

Aantal bloemen aan de hoofdstengel.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>11,0 - 9,2</u>		<u>9,1 - 7,3</u>		<u>7,2 - 5,4</u>	
9.White Madonna	9,9	2.Snow Storm	7,6	1.Early Queen	6,8
20.Oranje Zon	11,0	3.Primrose	8,2	4.White Giant	5,6
21.Pr.Marijke	11,0	6.Snow Queen	7,4	5.Pr.Irene	6,5
25.Pink Giant	10,5	7.White Swan	7,7	8.Snow White	6,8
27.Robin Hood	10,5	10.Care Carlee	8,5	12.King o/t Yellow	6,1
30.Saffier	9,7	11.Buttercup	8,6	17.Gloria Solis	6,7
		13.Louis d'Or	7,8	19.El Dorado	5,4
		14.Glor.Victory	8,8		
		16.Souvenir	8,4		
		18.Golden Yellow	7,8		
		22.Orange Favourite	7,7		
		23.Apotheose	8,7		
		24.Climax	7,9		
		26.Smiles	8,5		
		28.Topscore	7,4		
		29.Marion	8,7		
		31.Blauwe Meeuw	7,6		
		32.Blauwe Wimpel	8,3		
		33.Bismarck	8,9		
		34.Margareth	8,8		

Wat het aantal bloemen aan de hoofdstengel betreft kwamen tussen de rassen aanzienlijke verschillen voor. Dit aantal varieerde nl. van 11,0 tot 5,4. Zes rassen hadden een groot aantal bloemen per kam, 20 rassen een matig groot aantal en 7 rassen een klein aantal bloemen.

<u>A</u>	<u>Aantal</u>	<u>B</u>	<u>aan de</u>	<u>C</u>	
<u>7,8 - 6,1</u>		<u>6,0 - 4,6</u>		<u>4,5 - 3,3</u>	
9.White Madonna	6,6	3.Primrose	5,0	1.Early Queen	3,3
20.Oranje Zon	7,3	6.Snow Queen	5,2	2.Snow Storm	4,0
21.Pr.Marijke	7,8	7.White Swan	5,6	4.White Giant	3,6

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>7,8 - 6,2</u>		<u>6,0 - 4,6</u>		<u>4,5 - 3,3</u>	
23. Apotheose	6,2	10. Caro Carlee	5,7	5. Pr. Irene	3,3
25. Pink Giant	6,3	11. Buttercup	5,5	8. Snow White	3,9
27. Robin Hood	7,3	14. Glorious Victory	5,5	12. King o/t Yellow	3,6
30. Saffier	6,6	16. Souvenir	5,0	13. Louis d'Or	4,3
		24. Climax	5,5	17. Gloria Solis	3,5
		26. Smiles	5,4	18. Golden Yellow	3,9
		28. Topsoore	5,1	19. El Dorado	3,5
		29. Marion	5,7	22. Orange Favourite	4,0
		31. Blaauw Meeuw	5,3		
		32. Blaauw Wimpel	5,6		
		33. Bismarck	5,6		
		34. Margareth	5,9		

Het aantal bloemen aan de zijstengels varieerde eveneens sterk nl. van 7,8 tot 3,3 per kam. Bij 7 rassen was het aantal bloemen vrij groot, bij 15 rassen matig en bij 11 rassen klein.

Overzicht

Evenals bij de voorgaande sortimentproeven zijn de rassen op een viertal punten met elkaar vergeleken. Wanneer een ras op een bepaald punt guntiger, gelijk aan of onguntiger werd gewaardeerd dan het berekend gemiddelde dan wordt dit in de betreffende kolom met resp. de letter A, B of C aangegeven. Het in de laatste kolom vermelde waarderingscijfer kwam tot stand door aan de letters in de gegeven volgorde een waarde van resp. 3, 2 of 1 punt toe te kennen en deze cijfers te sommeren.

Obj.	Ras	Lengte van de bloemstengel	Gemiddelde oogstdatum	Aantal zijstengels	Aantal bloemen aan de hoofdstengel	Waardering
1.	Early Queen	C	A	A	C	8
2.	Snow Storm	C	B	A	D	8
3.	Primrose	C	C	C	B	5
4.	White Giant	B	C	C	C	5
5.	Princess Irene	B	B	C	C	6
6.	Snow Queen	B	B	B	B	8
7.	White Swan	A	C	B	B	8
8.	Snow White	A	B	C	C	7
9.	White Madonna	B	A	A	A	11
10.	Caro Carlee	C	A	A	B	9
11.	Buttercup	B	A	A	B	10

Obj.	Ras	Langte van de bloemstengel	Gemiddelde oogstdatum	Aantal zijstengels	Aantal bloemen aan de hoofdstengel	Waardering
12.	King of the Yellow	B	B	C	C	6
13.	Louis d'Or	B	A	B	C	8
14.	Glorious Victory	A	B	A	B	10
15.						
16.	Souvenir	B	B	B	B	8
17.	Gloria Solis	B	B	B	C	7
18.	Golden Yellow	B	A	B	C	8
19.	El Derado	B	C	C	C	5
20.	Oranje Zon	A	B	A	A	11
21.	Princess Marijke	A	B	A	A	11
22.	Orange Favourite	B	B	C	C	6
23.	Apotheose	B	B	B	A	9
24.	Climax	B	B	B	B	8
25.	Pink Giant	A	B	A	A	11
26.	Salles	B	B	B	B	8
27.	Robin Hood	C	A	B	A	9
28.	Topscore	B	B	B	B	8
29.	Marion	B	C	B	B	7
30.	Saffier	A	B	A	A	11
31.	Blaauw Meent	A	B	A	B	10
32.	Blaauw Wimpel	A	B	A	B	10
33.	Bismarck	B	B	A	B	9
34.	Margareth	A	C	B	B	8

II. Kraaien.

De opkomst

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 10% opkomst.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>14,0 - 16,0</u>		<u>16,1 - 19,4</u>		<u>19,5 - 24,0</u>	
1. Early Queen	15	4. White Giant	17	26. Smiles	24
2. Snow Storm	16	5. Pr. Irene	17	27. Robin Hood	22
3. Primrose	16	8. Snow White	17	28. Topscore	20
6. Snow Queen	14	10. Caro Carlee	18	31. Blaauw Meuar	20
7. White Swan	16	13. Louis d'Or	17		
9. White Madonna	15	14. Glorious Victory	17		
11. Buttercup	14	19. El Dorado	17		
12. King o/t Yellow	15	20. Oranje Zon	18		
16. Souvenir	16	21. Prinses Marijke	17		
17. Gloria Solis	16	23. Apotheose	19		
18. Golden Yellow	15	25. Pink Giant	19		
22. Orange Favourite	14	29. Marion	18		
24. Climax	16	32. Blaauw Wimpel	18		
30. Saffier	15	33. Bismarck	19		

Aantal dagen tussen plantdatum en datum van 90% opkomst.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>23,0 - 28,2</u>		<u>28,3 - 35,0</u>		<u>35,1 - 43,0</u>	
1. Early Queen	27	5. Pr. Irene	30	23. Apotheose	41
2. Snow Storm	26	8. Snow White	31	25. Pink Giant	39
3. Primrose	24	9. White Madonna	34	26. Smiles	41
4. White Giant	28	10. Caro Carlee	35	27. Robin Hood	43
6. Snow Queen	23	13. Louis d'Or	31	31. Blaauw Meuar	40
7. White Swan	28	14. Glorious Victory	33		
11. Buttercup	23	16. Souvenir	30		
12. King o/t Yellow	24	19. El Dorado	32		
17. Gloria Solis	24	20. Oranje Zon	30		
18. Golden Yellow	24	21. Pr. Marijke	35		
22. Orange Favourite	23	24. Climax	30		
		26. Topscore	35		
		29. Marion	30		
		30. Saffier	29		
		32. Blaauw Wimpel	35		
		33. Bismarck	34		

Om dezelfde reden als bij de knollen wordt ook bij de kralen zowel het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 10% opkomst als dat tussen plantdatum en datum van 90% opkomst vermeld. Het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 10% opkomst varieerde van 14,0 tot 24,0. Bij 14 rassen verliep het begin van de opkomst snel, bij 11 rassen matig snel en bij 4 rassen langzaam. Het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 90% opkomst varieerde aanzienlijk nl. van 23,0 tot 43,0. Bij 11 rassen verliep de opkomst snel, bij 16 rassen matig snel en bij 5 rassen langzaam. Meer dan bij de knollen het geval was vertoont het opkomstpatroon een tamelijk stabiel beeld.

Langte van bladeren en bloemstengels.

Langte van de bladeren in cm.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>70,0 - 58,0</u>		<u>57,9 - 47,3</u>		<u>47,2 - 38,0</u>	
7.White Swan	60	1.Early Queen	50	3.Primrose	38
13.Golden Yellow	60	2.Snow Storm	48	10.Care Carlee	43
19.El Dorado	59	4.White Giant	52	26.Topsecre	46
20.Granje Zon	64	5.Pr.Irene	48		
21.Pr.Marijke	65	6.Snow Queen	53		
22.Granje Favourite	70	8.Snow White	49		
		9.White Madonna	48		
		11.Buttercup	54		
		12.King o/t Yellow	48		
		13.Louis d'Or	51		
		14.Glorious Victory	50		
		16.Souvenir	50		
		17.Gloria Solis	48		
		23.Apotheose	50		
		24.Climax	50		
		25.Pink Giant	49		
		26.Smiles	48		
		27.Robin Hood			
		29.Marion	54		
		30.Seffier	50		
		31.Blauwe Meeuw	50		
		32.Blauwe Wimpel	50		
		33.Bismarck	54		

De bladlangte varieerde sterk nl. van 70,0 tot 38,0 cm. Zes rassen hadden een grote bladlangte, 23 rassen een matige lengte en 5 rassen een geringe lengte.

Lengte van de bloemstengels in cm.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>74,0 - 67,7</u>		<u>67,6 - 56,6</u>		<u>56,5 - 41,0</u>	
7. White Swan	71	4. White Giant	60	1. Early Queen	56
8. Snow White	74	6. Snow Queen	64	2. Snow Storm	41
9. White Madonna	68	11. Buttercup	62	3. Primrose	50
13. Louis d'Or	70	16. Souvenir	60	5. Pr. Irene	52
14. Glorious Victory	70	17. Gloria Solis	66	10. Caro Carlee	50
19. El Dorado	69	18. Golden Yellow	66	12. King o/t Yellow	53
20. Oranje Zon	74	25. Apotheose	63		
21. Pr. Marijke	74	26. Sailes	63		
22. Orange Favourite	68	27. Robin Hood	58		
24. Climax	68	28. Topacore	65		
25. Pink Giant	71	33. Bismarck	66		
29. Marion	70				
30. Saffier	72				
31. Blaauw Meuw	73				
32. Blaauw Wimpel	73				

Ook de stengellengte varieerde aansienlijk nl. van 74,0 tot 41,0 cm. Van 15 rassen was de stengellengte groot, van 11 rassen matig en van 6 rassen gering.

Oogstgegevens.

Zie onder knollen.

Begin van de oogst (0: 2 maart 1959).

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>0,0 - 5,9</u>		<u>6,0 - 10,7</u>		<u>10,8 - 14,0</u>	
1. Early Queen	0	6. Snow Queen	7	3. Primrose	11
2. Snow Storm	5	12. King o/t Yellow	7	4. White Giant	11
9. White Madonna	5	16. Souvenir	7	5. Pr. Irene	11
11. Buttercup	1	17. Gloria Solis	9	7. White Swan	14
13. Louis d'Or	5	22. Orange Favourite	7	8. Snow White	11
18. Golden Yellow	5	23. Apotheose	7	10. Caro Carlee	10
26. Sailes	5	24. Climax	7	14. Glorious Victory	11
				19. El Dorado	14
				20. Oranje Zon	14
				21. Pr. Marijke	11
				25. Pink Giant	11
				27. Robin Hood	11
				28. Topacore	14
				29. Marion	11
				30. Saffier	14
				31. Blaauw Meuw	14
				32. Blaauw Wimpel	14
				33. Bismarck	14

Het verschil tussen de rassen bedroeg wat het begin van de oogst betreft maximaal 14 dagen. Bij 7 rassen begon de oogst vroeg, bij 7 rassen matig vroeg en bij 18 rassen vrij laat.

Gemiddelde oogstdatum (0: 2 maart 1959)

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>9,0 - 7,6</u>		<u>7,7 - 13,4</u>		<u>13,5 - 17,0</u>	
1. Early Queen	0	2. Snow Storm	8	3. Primrose	14
11. Buttercup	3	4. White Giant	12	7. White Swan	16
13. Louis d'Or	7	5. Pr. Irene	11	10. Caro Carlee	14
		6. Snow Queen	10	19. El Dorado	16
		8. Snow White	9	20. Oranje Zon	14
		9. White Madonna	9	26. Smiles	17
		12. King o/t Yellow	11	28. Topscore	14
		14. Glorious Victory	12	32. Blauwe Wimpel	14
		16. Souvenir	8	33. Bismarck	14
		17. Gloria Solis	11		
		18. Golden Yellow	8		
		21. Pr. Marijke	13		
		22. Orange Favourite	9		
		23. Apotheose	13		
		24. Climax	11		
		25. Pink Giant	11		
		27. Robin Hood	12		
		29. Marion	10		
		30. Saffier	13		
		31. Blauwe Mees	13		

Het verschil in gemiddelde oogstdatum tussen de rassen bedroeg maximaal 17 dagen. Drie rassen bloeiden vroeg, 20 rassen matig vroeg en 9 rassen laat.

Oogstduur in dagen

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>7,0 - 10,6</u>		<u>10,7 - 15,7</u>		<u>15,8 - 22,0</u>	
5. Pr. Irene	10	3. Primrose	13	1. Early Queen	22
7. White Swan	10	4. White Giant	11	2. Snow Storm	17
19. El Dorado	10	6. Snow Queen	15	9. White Madonna	17
20. Oranje Zon	8	8. Snow White	13	13. Louis d'Or	16
28. Topscore	8	10. Caro Carlee	13	26. Smiles	19
30. Saffier	8	11. Buttercup	13		
31. Blauwe Mees	7	12. King o/t Yellow	15		
32. Blauwe Wimpel	8	14. Glorious Victory	11		
		16. Souvenir	14		

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>
<u>7,0 - 10,6</u>	<u>10,7 - 15,7</u>	<u>15,8 - 22,0</u>
	17. Gloria Solis	13
	18. Golden Yellow	13
	21. Pr. Marijke	13
	22. Orange Favourite	14
	23. Apotheose	15
	24. Climax	15
	25. Pink Giant	11
	27. Robin Hood	11
	29. Marion	11

De duur van de oogst varieerde van 7,0 tot 22,0 dagen. Van 9 rassen was de oogstduur kort, van 18 rassen matig kort en van 5 rassen vrij lang.

Aantal zijstengels en aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels.

Aantal zijstengels.

<u>A</u>	<u>B</u>	<u>C</u>			
<u>2,2 - 2,8</u>	<u>1,7 - 2,0</u>	<u>0,9 - 0,1</u>			
2. Snow Storm	2,2	1. Early Queen	1,3	3. Primrose	0,6
9. White Madonna	1,8	4. White Giant	1,2	5. Pr. Irene	0,1
10. Caro Carlee	2,0	6. Snow Queen	1,5	19. El Dorado	0,8
13. Louis d'Or	1,9	7. White Swan	1,7		
14. Glorious Victory	1,8	8. Snow White	1,0		
20. Oranje Zon	1,9	11. Buttercup	1,6		
21. Pr. Marijke	2,2	12. King o/t Yellow	1,1		
24. Climax	1,9	16. Souvenir	1,7		
29. Marion	2,0	17. Gloria Solis	1,2		
31. Blause Meer	1,9	18. Golden Yellow	1,4		
		22. Orange Favourite	1,0		
		23. Apotheose	1,7		
		25. Pink Giant	1,6		
		26. Smiles	1,0		
		27. Robin Hood	1,7		
		28. Topscore	1,3		
		30. Saffier	1,4		
		32. Blause Wispel	1,1		
		33. Bismarck	1,6		

Het aantal zijstengels varieerde sterk nl. van 2,2 tot 0,1. Bij 10 rassen was het aantal zijstengels groot, bij 19 rassen matig en bij 3 rassen gering tot zeer gering.

Aantal bloemen aan de hoofdstengel.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>9,2 - 7,4</u>		<u>7,2 - 5,5</u>		<u>5,4 - 3,9</u>	
9. White Madonna	8,4	1. Early Queen	6,0	5. Pr. Irene	4,3
11. Buttercup	7,4	2. Snow Storm	7,1	8. Snow white	5,2
20. Oranje Zon	8,4	3. Primrose	6,1	12. King o/t Yellow	5,0
21. Pr. Marijke	9,2	4. White Giant	5,7	18. Golden Yellow	5,4
25. Pink Giant	7,4	6. Snow Queen	6,3	19. El Dorado	3,9
26. Sailes	7,4	7. White Swan	7,2		
30. Saffier	7,5	10. Caro Carlee	6,6		
33. Bismaruk	7,7	13. Louis d'Or	5,9		
		14. Glorious Victory	7,0		
		16. Souvenir	6,2		
		17. Gloria Solis	5,6		
		22. Orange Favourite	6,3		
		23. Apotheose	7,4		
		24. Climax	6,1		
		27. Robin Hood	7,3		
		28. Topscore	6,4		
		29. Marion	7,3		
		31. Blaauwe Meuw	6,8		
		32. Blaauwe Wispel	7,0		

Het aantal bloemen aan de hoofdstengel varieerde van 9,2 tot 3,9 stuks. Acht rassen hadden een groot aantal bloemen per kam, 19 rassen een matig groot aantal en 5 rassen een gering aantal.

Aantal bloemen aan de zijstengels.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>6,1 - 4,7</u>		<u>4,6 - 3,4</u>		<u>3,3 - 2,5</u>	
7. White Swan	5,1	2. Snow Storm	4,3	1. Early Queen	2,8
9. White Madonna	5,4	6. Snow Queen	4,1	3. Primrose	3,2
20. Oranje Zon	5,3	10. Caro Carlee	4,2	4. White Giant	2,9
21. Pr. Marijke	6,1	11. Buttercup	3,7	5. Pr. Irene	3,0
27. Robin Hood	4,8	14. Glorious Victory	3,6	8. Snow White	3,0
29. Marion	4,7	16. Souvenir	3,5	12. King o/t Yellow	2,6
		23. Apotheose	4,5	13. Louis d'Or	2,9
		24. Climax	4,3	17. Gloria Solis	2,8
		25. Pink Giant	4,3	18. Golden Yellow	2,5
		26. Sailes	4,1	19. El Dorado	2,7
		30. Saffier	4,5	22. Orange Favourite	2,9

A	B	C	
<u>6,1 - 4,7</u>	<u>4,6 - 3,4</u>	<u>3,3 - 2,5</u>	
	31. Blauwe Meeuw	3,9	28. Topscore 3,5
	32. Blauwe Wimpel	4,1	
	33. Bismarck	4,5	

Ook het aantal bloemen aan de zijstengels varieerde sterk nl. van 6,1 tot 2,5. Zes rassen hadden een vrij groot aantal bloemen, 14 rassen een matig aantal en 12 rassen een gering aantal bloemen.

Overzicht

Onderstaand overzicht werd op dezelfde wijze opgesteld als bij de knollen.

Obj.	Ras	Langte van de bloemstengel	Gemiddelde oogstdatum	Aantal zijstengels	Aantal bloemen aan de hoofdstengel	Waardering
1.	Early Queen	C	A	B	B	8
2.	Snow Storm	C	B	A	B	8
3.	Prinsesse	C	C	C	B	5
4.	White Giant	B	B	D	B	8
5.	Prinses Irene	C	B	C	C	5
6.	Snow Queen	B	B	B	B	8
7.	White Swan	A	C	B	B	8
8.	Snow White	A	B	B	C	8
9.	White Madonna	A	B	A	A	11
10.	Caro Carlee	C	C	A	B	7
11.	Buttercup	B	A	B	A	10
12.	King of the Yellow	C	B	B	C	6
13.	Louis d'Or	A	A	A	B	11
14.	Glorious Victory	A	B	A	B	10
15.						
16.	Souvenir	B	B	B	B	8
17.	Gloria Solis	B	B	B	B	8
18.	Golden Yellow	B	B	B	C	7
19.	El Dorado	A	C	C	C	6
20.	Oranje Zon	A	C	A	A	10
21.	Prinses Marijke	A	B	A	A	11
22.	Orange Favourite	A	B	B	B	9
23.	Apotheose	B	B	B	B	8
24.	Climax	A	B	A	B	10
25.	Pink Giant	A	B	B	A	10

Obj.	Ras	Lengte van de bloesstengel	Gemiddelde oogstdatum	Aantal zijstengels	Aantal bloemen aan de hoofdstengel	Waardering
26.	Smiles	B	C	B	A	8
27.	Robin Hood	B	B	B	B	8
28.	Topscore	B	C	B	B	7
29.	Marion	A	B	A	B	10
30.	Saffier	A	B	B	A	10
31.	Blaauw Meeuw	A	B	A	B	10
32.	Blaauw Wimpel	A	C	B	B	8
33.	Bismarck	B	C	B	A	8

Samenvatting.

Ook bij deze sortimentsproef werd een aantal rassen onder gelijke omstandigheden gekweekt en onderling vergeleken. Als plantmateriaal werden knollen en kralen gebruikt. Drie en dertig rassen werden uit knollen, 32 rassen uit kralen opgekweekt. De temperatuurbehandeling die het plantmateriaal voorafgaande aan het uitplanten onderging bestond uit 13 weken 30°C en 2 weken 13°C. In de beide, voor knollen en kralen, apart opgestelde overzichten zijn de rassen op een viertal punten vergeleken. De hierin vermelde gegevens geven een globale indruk van de geschiktheid van de beproefde rassen voor de gevolgde teeltmethode.

Naaldwijk, 10 Januari 1968.

T. Dijkhuizen en
A. G. A. v. d. Nes.

Bijlage 1

Gemiddelde temperatuur van lucht en grond per decade in °C. (Kas 18).

Tijdvak	Luchttemperatuur		Grondtemperatuur	
		(9 - 14 uur)		(9 - 14 uur)
september 1958	1e dec.	23,8		20,5
	2e dec.	20,6		18,8
	3e dec.	19,4		17,7
oktober	1e dec.	17,9		16,4
	2e dec.	16,0		14,4
	3e dec.	13,0		13,2
november	1e dec.	11,7		11,6
	2e dec.	11,0		10,8
	3e dec.	9,4		9,8
december	1e dec.	11,3		9,3
	2e dec.	8,6		8,5
	3e dec.	8,9		9,3
januari 1959	1e dec.	6,8		7,9
	2e dec.	7,9		7,8
	3e dec.	9,0		8,6
februari	1e dec.	7,8		7,7
	2e dec.	8,4		8,4
	3e dec.	13,3		11,0
maart	1e dec.	15,3		12,1
	2e dec.	14,5		12,1
	3e dec.	18,6		13,6
april	1e dec.	19,5		14,9
	2e dec.	27,2		18,6
	3e dec.	22,0		18,8

Proefschema Sortiment van knalfresia's 1958 - 1959. Proef VI.

Doel.

Vergelijking van de belangrijkste in de handel zijnde fressierassen met betrekking tot de bloemkleur, bloeitijd, kwaliteit, opbrengst en houdbaarheid van de bloemen. Tevens zal de gewichtsvermeerdering van het plantmateriaal (knollen en kralen) worden nagegaan.

Opzet

De volgende rassen worden in de proef opgenomen:

no.	ras	bloemkleur	leverancier	jaar	aantal knollen	aantal kralen
1.	Early Queen	wit	D	1955	100	200
2.	Snow Storm	wit	D	1955	100	200
3.	Prinzess	wit	D	1955	100	200
4.	White Giant	wit	A	1955	100	200
5.	Princess Irene	wit	A	1955	100	200
6.	Snow Queen	wit	C	1955	100	200
7.	White Swan	wit	E	1956	100	200
8.	Snow White	wit	D	1955	100	200
9.	White Madonna	wit	C	1955	100	200
10.	Caro Carlee	geel	C	1955	100	200
11.	Buttercup	geel	B	1955	100	200
12.	King of the Yellow	geel	D	1955	100	200
13.	Louis d'Or	geel	B	1955	100	200
14.	Glorious Victory	geel	B	1955	100	200
15.						
16.	Souvenir	geel	E	1956	100	200
17.	Glory Solis	geel	E	1956	100	200
18.	Golden Yellow	geel	D	1956	100	200
19.	El Dorado	geel	E	1957	100	200
20.	Oranje Zen	oranje	C	1955	100	200
21.	Prinses Marijke	oranje	C	1955	100	200
22.	Oranje Favourite	oranje	E	1957	100	200
23.	Apotheose	lila	B	1955	100	200
24.	Climax		G	1957	46	110
25.	Pink Giant	lila-rose	B	1955	100	200
26.	Smiles	lila-rose	D	1955	100	200
27.	Robin Hood	rood	E	1955	100	200
28.	Topscore	rood	E	1956	100	200
29.	Marion	licht-blauw	B	1955	100	200
30.	Saffier	licht-blauw	E	1955	100	200
31.	Blauwe Meester	blauw	B	1955	100	200

No.	ras	bloemkleur	leverancier	Jaar	aantal knollen	aantal kralen
22.	Blauwe Wimpel	blauw	B	1955	100	200
33.	Bismarck	blauw	E	1956	100	200
35.	Margareth	paars	H	1958	100	

Naam en aanduiding van de leveranciers in alfabetische volgorde:

- A. Pa.L.Lievaert, Naaldwijk
- B. G.C.van Meulen en Zoon, Heemstede
- C. Proefstation Naaldwijk
- D. Pa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
- E. M.C.van Staaveren, Alzweer
- F. F.van Velden, 's-Gravenzande
- G. Will'inghof, Rijswijk
- H. Boomhouwer & Harting.

Uitvoering van de proef.

Van elk ras worden voorzover aanwezig 100 knollen maat 6-op en 200 kralen maat 3-op, op afzonderlijke bedden uitgeplant. Aansluitend op de plantdatum (1 september) ondergaat het plantmateriaal een temperatuurbehandeling bestaande uit 13 weken 30°C gevolgd door 2 weken 15°C. De warmtebehandeling begint op 19 mei 1958 in het koelhuis te Poeldijk.

Van het verse gedroogde plantmateriaal wordt ter bepaling van de gewichtstoename en de aanwas, het gewicht per 100 knollen en per 200 kralen bepaald. Het uitplanten van de knollen en kralen vindt plaats op 1 september 1968 in kas 18. Geplant wordt op bedden van 1 m breed. Plantafstand van de knollen 10 x 10 cm. Aantal kralen 20 per regel, regelafstand 10cm. Plantdiepte 5 cm. De benodigde oppervlakte bedraagt ± 80 cm.

Tuinwerkzaamheden: Wim van Dijke.

1. Groen plantklaar maken.
2. Planten en de teelt verder normaal verzorgen.
3. Ziekten tijdig bestrijden, viruszieke planten tellen en verwijderen.
4. Oogsten, sorteren en tellen van de bloemen.
5. Plantmateriaal rooien, schoonmaken, tellen en wegen.

Laboratoriumwerkzaamheden: Bep. Eijgenraam.

1. Zorgen voor duidelijke etikettering.
2. Data noteren van de opkomst van 10 en 90% der spruiten.
3. Bij het oogsten, oogstdatum aantal bloemen per kam, aantal zijstengels en lengte van het gewas noteren.
4. Gedurende de bloeitijd 1 x houdbaarheid van 5 hoofdstengels per ras bepalen.
5. Data noteren waarop de belangrijkste cultuurmaatregelen worden uitgevoerd.

augustus 1958

DE PROEFNEMERS: A.G.A.v.d.Nes en T.Dijkhuizen.

R.E. 1300